

Sommar 2017

Månadsbladet

Foto: B. Sundberg

Viktigt med demokratisk VRL-process

Den 12-14 maj var det rikskonferens i Skövde. Under en tredagarskonferens finns det såklart både saker som är bra och som är dåliga. Jag tycker att maten var bra, att det var nära till konferenslokalen, trevligt att träffa SNF-are från hela landet, tillräckligt med tid i pauserna för att mingla och bra organiserat på det stora hela.

Det som jag inte är nöjd med var upplägget av diskussionerna om verksamhetsriktlinjerna 2019-2022 (VRL). Vilket är ett problem eftersom det var VRL vi var där för att diskutera. Det ställdes i och för sig bra frågor under förmiddagspasset under lördagen så som: Hur kombinerar vi olika typer av engagemang inom ramen för samma organisation? Hur hanterar vi engagemang utan kollektiv identitet? "Kollektiv identitet" syftar till att man upplever en känsla av social tillhörighet medan digitalt engagemang är mer individanpassad där man kan sitta hemma i soffan och engagera sig på Internet, t ex på sociala medier.

Johan Andersson, ordförande för Fältbiologerna skickade i sitt anförande med tre tydliga budskap till publiken: 1. Ta tillvara på det intresse som redan finns

bland ungdomar 2. Vända på perspektivet – våga lära av unga 3. Våga verka på ungas villkor (hur de vill jobba, skapa mötesplatser tillsammans med unga).

Diskussionen om själva VRL-processen blev i realiteten tyvärr bara 30 min. Den var utformad så att man fick sitta vid ett bord där ett ämne som man var intresserad av togs upp. Det gällde båda sakfrågor och det interna arbetet inom SNF med organisation och resurser. Sista uppgiften var att vi skulle prioritera. Den var en bra pedagogisk övning – allt är viktigt men allt kan inte vara prioriterat. Tyvärr. Det blev dock lite konstigt att vi skulle prioritera mellan äpplen och päron, mellan sakfrågor och organisationsfrågor.

Personligen tycker jag att det är viktigt att vi ger resurser till kretsar som behöver det. Det kan handla om några tusenlappar för att man ska kunna genomföra en aktivitet. Rikskansliet borde arbeta mer med stadsplaneringsfrågor och anställa en person som kretsarna kan vända sig till men också vara en person som tar debatten i media när strandskyddet och naturreservaten kritiseras från olika håll. Mycket av dessa frågor görs på riks inom naturvårdsavdelningen men ett samlat grepp skulle vara bättre.

Nästa år ska vi anta de nya VRL-erna och då hoppas jag att alla i föreningen har haft möjlighet att yttra sig för att processen ska vara så demokratisk som möjligt.

Styrelsen och kansliet vill önska er alla en skön sommar med många fina naturupplevelser!

Beatrice Sundberg
Ordförande

KALENDER

14 juni	Sjöbuss-seminarium
3 juli - 6 augusti	Kansliet är sommarstängt

Seminarium om kollektivtrafik på Stockholms inre vattenvägar

”Sjöbussar”

Onsdag den 14 juni, kl. 18.00-20.30

Plats: Naturskyddsföreningens regionala kansli, Bryggghuset, Norrtullsgatan 12 N, plan 3

Stella Fare, författare och f.d. borgarråd inleder med historik kring sjöbussstrafik i Stockholm. Därefter kommer en sakkunnig person att berätta om dagens sjöbussstrafik i Stockholm och visioner för framtiden och vi berättar också om vilka möjligheter det finns idag för miljövänlig kollektivtrafik på vattnet.

Anmälan: till Erik Beckman på erik.beckman@naturskyddsforeningen.se **senast den 12:e juni.** Uppge namn, ev. krets-tillhörighet, tfn-nummer samt ev. matallergi. Seminariet är kostnadsfritt och vi serverar fika med smörgås. Begränsat antal platser.

Välkommen!

Välkommen på upptakt inför

Miljövänliga veckan söndag 27 augusti kl. 10.00-16.00

Vem vill bli allergisk av att lukta gott? Eller riskera att störa hormonerna när kroppen smörjs in? I år fortsätter vi kampanjen Fräsch på riktigt under Miljövänliga veckan. Under vår regional upptakt ska vi lära oss mer och diskutera inför Miljövänliga veckan.

Plats: SNFs rikskansli, Åsögatan 115, 2 tr, Stockholm. Lokalen ”Sandböte”. T-bana Medborgarplatsen eller pendeltågsstation Stockholms Södra

Kostnad: Eventuella resekostnader.
Lunch och fika för medlemmar ingår, övriga 100 kr.
Bli gärna medlem!

Anmälan: senast 21 augusti, e-postadress, telefonnummer, kretstillhörighet och eventuell specialkost till hmv.lanskontakt.sthlm@outlook.com eller meg.goldmann@hotmail.com (använd rubrik upptakt 2017)

Månadsbladet — Nyhetsbrev för Naturskyddsföreningen i Stockholms län

En periodisk tidskrift som kommer ut 10 ggr/år och distribueras med e-post till aktiva i Naturskyddsföreningens kretsar i Stockholms län. **Manusstopp:** den 20:e i varje månad.

Redaktionen: Karin Schmidt red, Erik Beckman, Maria Bergström, Katrin Hammarlund, Beatrice Sundberg.

Regionalt kansli: Norrtullsgatan 12N (Bryggghuset), Box 6361, 102 35 Stockholm. Tfn 08-644 52 70

E-post: kansli.stockholm@naturskyddsforeningen.se. Hemsida: <http://stockholms-lan.naturskyddsforeningen.se/>

Ansvarig utgivare:

Beatrice Sundberg
08 644 52 70

UBNR: 21578
(c) Copyright 2009

Rätt med lite kött

Gunnel Petersson, och några av hennes vänner i Sigtuna, saknade en kokbok med recept på mindre mängder kött och fisk. Hon funderade ett tag och sökte sedan pengar till en studiecirkel med syftet att ta fram ett recepthäfte med lättlagad mat som bara innehåller lite kött. Efter provlagningar och finputsning av recept fanns det tillräckligt med material till den lilla trycksaken. Man bidrog också med tips på hur man tar hand om rester m m på bästa sätt. Så här står det i inledningen:

" Det har kommit många signaler om att vi äter för mycket av animalier och då främst nötkött . Vi kan använda åkrarna för vår egen mat i större utsträckning medan hagar och betesmarker ger foder till fåren, lammen och nötdjuren. De allra flesta recepten är lätta och snabblagade. Vi vill på det här sättet ge tips på hur man kan laga smart och gott för både vårt klimat, vår natur, våra hav och vår hälsa. Häftet innehåller även några recept helt utan kött. "

Nu är häftet klart och Gunnel är ute för fullt och föreläser för många olika föreningar och grupper om sina tankar bakom häftet.

- Jag kommer hemskt gärna till kretsarna i länet och föreläser! Det är bara att höra av sig till mig, säger Gunnel.(Kontakta Gunnel på tel 0730-76 91 38.)

Karin Schmidt

KULTURARVSDAGEN - vill ni vara med?

Varje år samordnar Riksantikvarieämbetet evenemanget Kulturarvsdagen i Sverige (i år 8-10 september) som är en del av av European Heritage Days som årligen firas i Europa under september månad.

Då bjuder lokala arrangörer in till kulturmiljöer och kulturhistoriska byggnader, arrangerar utflykter, ger visningar och guidning berättar dess historia osv osv. Vem som vill kan delta som arrangör, såväl privatperson, ideell organisation som företag eller myndighet. Det är gratis att delta som arrangör. Man kan delta med ett arrangemang en eller flera av dagarna. Arrangemanget ska vara öppet för allmänheten.

Varje år har ett nytt tema. I år är temat "Natur och kulturarv – miljöer med möjligheter". Natur och kulturarv är ofta sammanflätade och erbjuder spännande miljöer att upptäcka och utforska.

Årets tema är brett och ger många möjligheter till att skapa evenemang och aktiviteter och det vore toppen om Naturskyddsföreningens lokalkretsar kunde delta exempelvis genom guidning, föreläsning, utflykter osv osv. Möjligheten är också att visa upp sig i ett större sammanhang. Riksantikvarieämbetet marknadsför arrangemanget genom webb, press och sociala medier.

Om ni inte själva kan delta som arrangör, sprida gärna denna information till dem ni tror kan vara potentiella arrangörer.

**Anmälan stänger den 30 juni,
mer info finns på: www.raa.se/kulturarvsdagen**

Hör av er så kan vi fundera ihop!

Med vänlig hälsning

Maria Jansson, samordnare Kulturarvsdagen

Vi var där!

Naturskyddsföreningen i Huddinge deltog i Peoples Climate March den 29 april. Marschen avgick från Norra Bantorget genom Kungsgatan och avslutades på Normalstorg. Tack till alla er som deltog i Peoples Climate March! Foto: Lasse Lidgren

Katrin till Studieförbundet

Februari 2009 började jag på mitt drömjobb på Naturskyddsföreningen i Stockholms län. I över 8 år har jag haft glädjen att få jobba med alla er fantastiska människor som jobbar ideellt inom föreningen. Och med mina fantastiska kollegor på kansliet. Bland krävande uppgifter, utmanande projekt och kampen för att få ekonomin att gå runt, har det alltid varit högt i tak med många goda skratt.

Anställningen började med att bistå i planeringen av föreningens 100-årsfirande. Ett superpartaj som slutade med fest i Stockholms stadshus med Hans Majestät Konungen och Hennes Kungliga Höghet Kronprinsessan. Den festen var en upplevelse, minst sagt!

Att säga att man kommer från Naturskyddsföreningen öppnar dörrar - namnet för med sig respekt. Därför har åren inneburit att i samarbete med andra organisationer, kommuner, länsstyrelse och landsting, verka för en bättre miljö i länet.

Efter drygt 8 år kände jag att förändring vore bra för mig, så sedan 1 maj jobbar jag på Studieförbundet Stockholms län. Där blir jag er kontaktperson och jag är så glad att jag fortfarande kommer få jobba med er! Jag ser fram emot att höra från er med idéer, önskemål och behov. Jag kommer göra allt jag kan för att stötta er i er verksamhet. Mina nya kontaktuppgifter: katrin.hammarlund@studieforamjandet.se 08-555 352 35.

Tack för denna tid Naturskyddsföreningen!
Vi ses och hörs!

Katrin Jones Hammarlund

Seminarium om spårväg och stadsutveckling

Ca 40 personer slöt upp på vårt seminarium om spårväg och hållbar stadsutveckling som vi höll på rikskansliet söndagen den 7 maj. Björn Sylvén som är informationschef på Stockholms Spårvägar samt författare inom genren stockholmiana, visade exempel på lyckade nya spårvägssatsningar i Europa och hur spårväg kan erbjuda attraktiva stadsmiljöer och att spårytor också kan göras gröna då gräs t.ex. kan planteras i spårområden utan att hindra trafiken.

Därefter berättade Carl Silfverhjelm, spårvägsstrateg vid SLL, om de nuvarande planerna för spårväg i Stockholm och då särskilt om Spårväg Syd som kommer byggas mellan Flemingsberg och Älvsjö (läs mer här: <http://www.sll.se/verksamhet/kollektivtrafik/aktuella-projekt/Spargvag-syd/>). Karl Henriksson, kommunalråd i Huddinge kommun tog sen vid och berättade

Foto: E.Beckman

om de stadsutvecklingsprojekt som följer Spårväg Syd. 18.500 nya bostäder planeras att uppföras i samband med projektet, som beräknas vara klart 2033-34. Positivt är att parkeringsplatser, t.ex. vid Flemingsberg, kommer bebyggas med bostäder men det finns förstås skäl för föreningen att följa frågan framöver för att bevaka bl.a. grönområdesskydd.

Erik Beckman, projektledare

Foto: B. Sundberg

Ser du möjligheterna?

Även i år medverkade länsförbundet i projektet "Ser du möjligheterna" som är ett samarbete med Trafikkontoret i Stockholm och föreningen.

Den 4 maj fanns vi på plats på eftermiddagen på Nybroplan, Norr Mälarstrand, vid Götgatan/Skrapan och vid Älvsjö station för att prata med cyklister och gående och delade ut informationsmaterial om föreningen.

Det var aktiva ur länsförbundets cykelgrupp som stod för bemanningen och Beatrice Sundberg, ordförande i länsförbundet, och Cécile Everett, vice ordförande, stod tillsammans med trafikborgarrådet Daniel Helldén vid Skrapan och mötte allmänheten och bjöd på kaffe. Övriga som medverkade på respektive station var tjänstemän från Trafikkontoret som fick svara på många frågor om Stockholms trafikmiljö för cyklister och gående.

*Erik Beckman,
projektledare*

NYA styrelsemedlemmar? NYA aktiva?

Skicka namn och mailadress till karin.schmidt@naturskyddsforeningen.se så kommer de med i distributionslistan för Månadsbladet och Naturkalendern!

Sommar 2017

Månadsbladet

Räddat
grönt
område!

Foto: A. Tranberg

Kompromiss ändå viktig seger i Fagersjöskogen

Den politiska majoriteten i Stockholms stad har i ett mycket viktigt skede mildrat sina exploateringsplaner i Fagersjöskogen. Fagersjöskogen är den största ännu oskyddade skogen i Stockholm och exploateringsplaner har avvärjts i omgångar. Ett byggbolag har, tillsammans med Stadsbyggnadskontoret, sedan 2014 arbetat fram exploateringsplaner i en ekologiskt mycket känslig del av Fagersjöskogen. Planerna har ändrats nu under våren 2017, vilket i praktiken innebär mindre exploatering.

Politikernas föredömliga justering av byggplanerna har sannolikt resulterat i att en våtmarksmiljö, en spridningskorridor i Hanvedenkilen och delar av en värdefull blandskog har undantagits från exploatering. Den huvudsakliga exploateringen läggs nu längs Kontoristvägen, vilket får sägas vara en bra kompromiss även om naturmark med några ekar tas i anspråk.

Stockholms Naturskyddsförening och Söderorts Naturskyddsförening har varit mycket engagerade i dessa

exploateringsplaner från start och har bidragit genom remissvar, uttalanden i lokaltidningen, flera fältbesök, nätverkande med lokalboende/lokalpolitiker och inte minst genom en rapport om naturvärden som fungerat som ett större faktaunderlag.

Rapporten har fått spridning och fått viss uppmärksamhet då den innehåller en del information som kommunen inte har presenterat. Bara rapporten har inneburit otaliga ideella timmar men eventuellt har det bidragit till att exploateringsplanerna nu blivit mer anpassade till platsen. Dessutom tas nu betydligt större hänsyn till kommunens miljömål och de nationella miljö kvalitetsmålen. För att långsiktigt bibehålla Fagersjöskogen och dess oersättliga sociala och ekologiska värden bör skogen inrättas som naturreservat.

Anders Tranberg

Ordförande Stockholms Naturskyddsförening

Naturkalendern i Stockholms län

Juni - juli - augusti 2017

Utdrag ur program från Naturskyddsföreningens kretsar i Stockholms län.
Fler aktiviteter finns på respektive krets hemsida

Fredag 2 juni

Nattfågelsafari på Södertörn

En repris på förra årets nattfågelsafari, och vi hoppas på samma fina väder som då. Med bil åker vi runt på Södertörn för att lyssna på sommarens spännande röster som kornknarr, småfläckig sumphöna, kärrsångare, näktergal och kanske någon nattskär. Rutten avgörs av vad som har rapporterats den dagen. Anmälan och info; Mats Tapper, mats.tapper@naturskyddsforeningen.se, 0704-22 22 75. OBS! Antalet deltagare är begränsat. Sista anmälningssdag 29/5.

Haninge

Lördagen den 3 juni

Trädgårdsbesök

Välkommen att besöka Årets trädgård. Lena och Åke von Schmalensee visar runt och berättar om alla blommor och buskar i sin gammaldags trädgård i Svalnäs allé 22, kl. 10-12. Upplysningar: Lena Christoffersson, 0733-12 89 28.

Danderyd

Söndag 4 juni

Plantera en fjärilrestauration

Allt i naturen hänger ihop - på något sätt. Så när man pratar om fjärilar och vad de behöver blir det naturligt att prata om pollinering och bin. Och om vad fjärilsväxterna behöver och hur växternas jord blir till. Vi kommer att plantera växter som fjärilar tycker om, växter som du kan sätta i din egen trädgård. Vi kommer att titta på gårdens bikupa och leta efter de som omvandlar växtdelar till mull i komposten. Vi tar upp begrepp som pollinatör, nedbrytare och kretslopp, och funderar på hur allt hänger ihop. Vi avslutar med en tipspromenad.

Samling: kl 13.00 på Länsmansgården, Kantarellvägen 12 i Åkersberga. Ca 2 tim. Kontakt: Linda Wirén, 076-421 20 34.

Österåker

Måndag 5 juni

Naturnatten med bäverspaning

Favorit i repris! Vi börjar med att grilla tillsammans och går sen längs vattnet för att förhoppningsvis få se en bäver, eller i alla fall bäverspår. Varmt välkomna! Samling: kl. 19.00 vid busshållplatsen vid Sundby Gård. Hitta hit: Buss 709 till Sundby Gård. Kontakt: Alexandra Blomqvist, 070-685 95 57.

Huddinge

Naturnatt i Rågsveds friområde

Rågsveds friområde på kvällen denna årstid är fantastiskt! Vi vandrar till en fin udde vid sjön Magelungen där vi bjuds på varm vegetarisk mat. Senare blir det naturguidning upp till en fin platå med bland annat gamla lindar. Mer detaljerat program kommer läggas ut på kretsarnas hemsidor. Ta gärna med varm tröja, sittunderlag och en termos med varm dryck. Även icke-medlemmar är välkomna.

Samling: kl. 18 utanför Rågsveds T-banestation. Info & anmälan: senast 3/6 till Anders Tranberg anders.tranberg@naturskyddsforeningen.se, 073-724 63 07.

Stockholm / Söderort

Världsmiljödagen på Färsna

Välkommen på en kväll i det försommarvackra Färsnaområdet, som är så värdefullt att det borde bli naturreservat. Vi arrangerar en naturstig bara för en kväll, där du upplever området – och även kan svara på tipsfrågor för stora och små. Sen blir det samling kring elden vid Färsna gård, utdelning av fina priser och underhållning!

18.00–19.00: Naturstig och tipspromenad, ca 2 km. Tipspromenaden är för vuxna men det finns också frågor för barn (ca 5–12 år).

19.00–20.00: Samling kring elden vid Färsna. En artist framträder, som en hyllning till världsmiljödagen! Ta gärna med egen fika. Om det är regn sker aktiviteten i Cafe Tupplidret. Kontakt: Hilde Nystad, hnystad@gmail.com, 073-6833565.

Roslagen

Torsdag 8 juni

Strandpromenaden längs Baggensfjärden, natur- och kulturvandring

Vi börjar vid Boo gård och rör oss mot Gustavsviks gård, de två stora gårdarna i områdets medeltida historia med det geografiskt och strategiskt viktiga läget vid den gamla farleden in mot Stockholm. Kommunantikvarie Maria Legars, Nacka kommun, ger oss en historisk överblick från medeltid och framåt till 1800- och 1900-talets påkostade sommarvillor som byggdes nära vattnet och berättar om den inventering av kulturhistoriskt värdefull bebyggelse som nyligen gjorts. Även naturvärdena är höga i området. Ronny Fors, Naturskyddsföreningen i Nacka, guidar oss till flera platser i strandområdet med ädellövskog med gamla grova ekar, klubbalsbestånd, buskmarker och vasspartier. Vi hoppas på en fin försommarskväll med sjungande näktergal, kanske rosenfink och många andra fåglar. Ta med kikare och matsäck med kvällsfika.

Samling: kl. 18 vid Boobadet, korsningen Boovägen/ Baggen-svägen. Buss 414 och 442, busshållplats Boo gård, från Orminge Centrum respektive Slussen. Avslut vid Gustavsviks gård. Buss 418 till Orminge Centrum från busshållplats Gustavsvik. Ca 3 tim. Info: Kerstin Lundén, 070-47 00 160.

Nacka

Möte med föredrag om trollsländor

Vi avslutar säsongen med ett föredrag om trollsländor av insektsfotografen Sven-Åke Kraft, bl.a. om deras livscykel och om vilka arter vi kan se i våra trakter. Vi kommer att servera en enkel måltid, så vi behöver anmälan senast den 29 maj till Alf Claesson (consult.claesson@telia.com). Efter mötet tar vi om vädret tillåter en kort promenad i naturen för att lyssna på kvällens fågelsång. Samling kl. 18:30 i Båtklubbens klubbhus vid Hökmossbadet, Nykvarn. Ca 2 tim.

Södertälje-Nykvarn

Fågelsång i försommarkvällen

Följ med på vår traditionella och uppskattade nattsångartur i vårt närområde. Vi hoppas kunna höra bl a näktergal, kärrgräshoppa- och trastsångare m fl.

Med lite extra tur kanske även kornknarr och nattskär. Ta med kvällsfika! Samling: G:a Hammarby apotek, kl 20.30. Ansvariga: Ingvar Häll och Håkan Talling.

Upplands Väsby

Lördag 10 juni

Fjärilarnas dag

2007 invigdes Fjärilsstigen, en natur- och kulturstig som löper runt kalkstensbrottet i Stora Vika. Sedan dess har vi årligen firat Fjärilarnas Dag på försommaren, och på grund av besöksstrycket utvidgades detta i fjol till Fjärilarnas helg. Guidning runt Fjärilsstigen av fjärlsexperten Göran Palmqvist och kommun-antikvarie Maria Landin sker med start 11.15. Medtag matsäck. Ca 4 tim. Håll utkik på t.ex. NNF:s hemsida för mer information.

Samling sker vid Fjärilsstigen start vid flaggstängerna vid vägen till gamla cementfabriken. Om du åker buss kan du ta 848 med avgångstid 10.48 från Nynäshamn station. Info: Marin Olofsson, nynasham@naturskyddsforeningen.se, 070-866 11 77.

Nynäshamn

Söndag 11 juni

De vilda blommornas dag - Ängsö nationalpark

Vi åker med färja från Vaxholm till Ängsö för att vandra genom öns hagmarker och slåtterängar när vårblommorna är som vackrast. Vår kunnige botanist, Martin Cravener, guidar. På ön finns ingen servering, så medtag lunch och fika. Anmälan till Eivor Niklasson, 08-755 42 46. Tid: ca 11-18. Vid anmälan får ni upplysning om priser och exakta tider.

Danderyd

Hållbart husbygge

Ett timmerhus från Västergötland har flyttats till Kårsta, Vallentuna och blivit ett miljöanpassat hus med en blandning av återanvänt och nytt i förnybara material. Plaster har undvikits i möjligaste mån. Solceller, eget avlopp och vatten bidrar till att försöka göra huset så självbäran-

de som möjligt. Förra Vaxholmsbon Jens Reuter-crona beskriver processen från idé till färdigt hus. Samling vid Statoil kl 10.00 för samåkning. Ca 3 tim. Info och anmälan: Jan Holmbäck 070-719 22 00.

Vaxholm

Tisdag 13 juni

Utflykt till bäverlokal

Samling vid Karby busshållsplats, Brottby för samåkning, kl 18.30. Utflykt till närliggande sjö där vi förhoppningsvis får se några bävvar under kvällen. Medtag gärna matsäck/fika. Anmälan till vallentuna@naturskyddsforeningen.se Ange om du har tillgång till bil.

Vallentuna

Söndag 18 juni De vilda blommornas dag

Blomstervandring på Hörningsnäsängen i Grödinge

Vi kommer att se många sommarblommor innanför den nya gårdsgården. Vi ser nog också videtott på en säl, ett knoppgaller orsakat av virus som troligen sprids av ett gallkvalster och almpunglusens gallar på en hamlad alm. Tid: kl. 8.45 och vi håller på i ca fyra timmar. Ta sig hit med buss: Buss 727 kl. 7.52 från Tumba station till Hörningsnäs hållplats och därifrån 800 m promenad mot Grönlätt. Hitta hit med bil: Bil mot Skansundet via Vårsta och Grödinge kyrka till avtagsvägen mot Grönlätt. Kontakt: Kurt Hermelin, 08-532 510 37.

Botkyrka-Salem

Blommor vid Koffsan

Samling kl. 10 vid bron över till Koffsan, Vattenverksvägen. Vi återvänder i år till området kring Koffsan för att studera floran där under ledning av botanisten Eva Grönlund. Följ gärna med på denna vandring och du får möjlighet att bekanta dig med flera arter som du tidigare kanske undrat över. Välj lämplig klädsel beroende på väder. Ta med flora och lupp om du har, och glöm inte en god matsäck. Info: Eva Grönlund, 08 583 507 35.

Järfälla

Eldgarnsö

Samling kl. 09.00 vid Eldgarnsös reservatparkering. Miljösamåkning från kommunhuset Tappström kl. 08.30. Tillsammans med våra egen-sinnigt självutnämnda "linnéaner" Sture Nordmark och Bosse Nylén, bekantar vi oss med rara örter och väna blomster i det tilltalande naturreservatet Eldgarnsö, ett reservat som vår förening en gång i tiden tog initiativ till att instifta. Floran är här rik och varierad från tidig vår till sommar och mäktiga bestånd av ädla lövträd som ek, alm, ask, lind och hassel bekransar ett större odlingsområde, där många betesdjur varsamt mumsar med mjuka mular. Vandringen är lätt och väl anpassad även för mindre konditionsstarka deltagare. På vägen kommer vi med största säkerhet att stöta på en eller annan intressant fågelart att skåda eller lyssna på. En väl tilltagen matsäck rekommenderas varmt av Sture och Bosse, som själva har en god aptit.

Mäläröarna

Vandring till Sigrdsholmssjön

I den ljuvliga försommaren firar vi de vilda blommorna i det natursköna Lejden. Här finns ängar och hagar med många både vanliga och ovanliga arter och med Kerstin Frostbergs ledning kan vi lära känna dem. Därefter går vi en av Swedavia nyanlagd promenadstig till Sigrdsholmssjön där en rastplats anlagts. Den som vill kan få åka med traktor med släp, så ta med barnen. Ta med matsäck, grilledd finns.

För samåkning kontakta Benny Andersson 076-108 12 47. Avfärd kl. 10.00 från Sigtuna busstation och kl. 10.15 från Märsta station.

Sigtunabygden

Norra Stäksön

Norra Stäksön är tänkt att exploateras och vi vill därför se vad som kan finnas där innan planerna är helt färdiga. Ta med matsäck och gärna flora och lupp. Hör gärna av dig till någon av kontakterna Linda Irebrand, 070-331 66 16 eller Michael Åkerberg, 08-582 484 33, 073-067 31 28 så vi kan planera gemensam transport. Samling kl. 10:00 på parkeringen vid Kungsängens station (vid COOP) för samåkning.

Upplands Bro

Juli

Lördag 1 juli

Apollodagen i Stora Vika

Plats och tid: Samling vid Fjärilsstogens start kl. 12:00 Följ med Martin Olofsson på en guidad tur runt kalkstensbrottet i Stora Vika. Upplysningar: Martin Olofsson martinolofsson@hotmail.com eller 070-866 11 77.

Nynäshamn

Söndag 16 juli

Orkidéer och fåglar på Tullgarn

I högsommartid beger vi oss till ett av Stockholmstraktens finaste naturområden med odlingsmarker, slott, gamla ekskogar och strandängar. Målet är att pricka in blomningen för de sällsynta orkidéerna rödsyssla och honungsblomster. Vi besöker också Tullgarnsnäsens unika ekskogar och strandängar med ett rikt fågelliv. Vi samåker i bilar från Haninge. Upplysningar och anmälan senast 13/7 till Lars Magnusson, lars-g.magnusson@comhem.se eller 070-544 78 84 eller Susanne Agartz, sussie.agartz@comhem.se.

Haninge

Lördag 22 juli

Rännilen - blommor och småkryp

Vi kommer att gå från Rydbo station kl. 10.00 till torpet Rännilen och det viltvatten som är anlagt där. Det är en fin promenad efter grusvägar som avslutas vid vattnet. Om vädret är rätt finns här stora möjligheter att titta på flygande insekter som fjärilar och trollsländor men vi tittar på de småkryp vi hittar. Längs promenadvägen och vid vattnet kommer vi också att titta på många trevliga växter. Räkna med 4 km barnvagnsvänlig promenad. Denna aktivitet passar för barn även om den inte är specialanpassad. Ta med matsäck. Ca 4 tim. Anmälan senast dagen innan till Philip Shaw, 073-302 88 27.

Österåker

Söndag 23 juli

Sommarvandring till slätterhagen

Flexibel anslutning från kl. 09.00 vid entrén till reservatet Väsby Hage på norra Munsö nära färjeläget. Vid tveksam väderlek: Ring och kolla med Kenneth Bengtsson 070-776 05 57 eller besök vår hemsida. Denna sommarsöndag avser vi att frångå våra traditioner i slätterängen. Våra liar och räfsor får vila för får, om fåren själva får bestämma. Grovarbete med slätterbalk låter sig inte längre utföras av olika skäl och ängsarealen har blivit alltför stor för vår alltmer "överåriga" och succesivt minskande styrka av liemän och räfsare. I stället har vi kommit överens med markägaren om att låta ängsblommorna stå kvar till dess att vi gemensamt fastställt den optimala tidpunkten för när ägarens matfriska får kan ta itu med slåttern. Vår förhoppning är att denna söndag kunna studera och njuta av sommarblomstrens fägring innan betet börjar. Ta med sommarlätt matkorg!

Mäläröarna

Augusti

Lördag 5 augusti

Slätterdag

Vi slår ängen vid Björkby-Kyrkvikens naturreservat för att bevara den biologiska mångfalden. Ta gärna med egna verktyg som lie, räfsa och busksax. Vi har dock några redskap att låna ut. Vi serverar dryck och en lätt picknick under dagen. Vi håller till vid naturvårdsområdet Björkby-Kyrkviken, infarten strax söder om Villa Kullen, kl 10-14.

Vallentuna

Lördag 12 augusti

Slättergille

Prova på att slå med lie, räfsa och sätta upp en hässja. Att vårda ängsmark på gammalt vis är roligt

och hjälper till att bevara ängsväxter och underlätta för bin och fjärilar. Ta med hela familjen, matsäckskorg och liar och räfsor om du har. I samarbete med Fastighetsverket. Kl. 10.00-ca 14 Samling vid scoutstugan i Viby by, Sigtuna. Kontakt: Åsa Berg nemorosa.berg@live.se

Sigtunabygden

Tidsresa till ängsslåtter vid Ahlstorp

Samlingsplats: Uddby gård kl. 11. Vi flyttar oss tillbaka i tiden och får känna på hur det var att vara barn under höslåttern förr i tiden.

Tillsammans åker vi hästskjuts till Ahlstorp där vi hjälper till. Där äter vi också medhavd fika innan färden går åter till Uddby gård. Ingen avgift. Passar hela familjen!

Tyresö

Söndag 13 augusti

Slåtter på Ekudden

Vi slår ängarna vid Ekudden med lie. Efteråt räfsar vi och tar bort det slagna gräset. Ju fler vi blir, desto roligare har vi och desto större yta klarar vi av att sköta. Ta med klädsel efter vädret, heltäckande skor, fika och arbetslust. Kretsen håller med liar och räfsor. Välkomna! Vi börjar kl. 10 vid Flatens naturreservat, ängen på Ekudden vid Flatens norra strand, intill Listuddens gård. Till ca 15.00. Ca 2 km söder om Tbanestation Skarpnäck. Info: Lasse Lidgren, lasse.lidgren@pp.ephone.se, 070-278 08 16.

Söderort / Stockholm

Lördag 19 augusti

Naturvandring & fotosafari i Henriksdal med skogen Trolldalen

Bloggaren Konstantin C Irina guidar från Henriksdalsringen till skogen Trolldalen. Lyssna på hans historier om nyckelbiotopen Trolldalen med många rödlistade, signal- och sällsynta arter, samtidigt som du kan ta bilder, dela dem på Internet och vinna roliga priser från traktens många caféer. Stora delar av skogen ska skövlas för bostäder och bilvägar. Var med och dokumentera inför förändringen. Samling: Busshållplatsen Henriksdalsberget, kl. 10.00. Info: konstantin.irina@gmail.com eller håll koll på vastrasicklao.se.

Nacka

Söndag 20 augusti

Natur- och kulturfestival i Pilhamn

Ett samarbete med föreningar som Ingarö sjöscouter, Ingarö hembygdsförening, Värmdö biodlarförening med flera håller på att ta form – en festival på Ingarö där kultur och natur möts. Lär dig om Ingarö förr i tiden, bekanta dig med biodling, delta i en workshop om kompostering, skapa föremål av tenn och många fler aktiviteter. Följ vår Facebook-sida för löpande information om festivalen. Tid och plats: kl 11-15 vid Ingarö hembygdsförening.

Har du idéer eller vill du bidra som till exempel volontär under dagen? Kontakta outi.kilki@gmail.com. Biodling är en av de saker som visas på festivalen.

Värmdö

Onsdag 23 augusti

Fladdermusspaning i Häringe

Följ med kommunekolog Malin Löfgren på fladdermusjakt i markerna runt Häringe. Med en fladdermusdetektor kan vi göra fladdermössens höga ultraljud hörbara för våra öron. Tid och samlingsplats meddelas vid anmälan, som görs senast 20/8 till Stina Svensson, christina_svensson@hotmail.com eller Teckla Jackson, teckla_lax@hotmail.com

Häringe

Fredag 25 augusti

Bat night i Mörby slottsruin

Fladdermöss är spännande och okända djur för de flesta. Fladdermusexperten Marie Nedinge berättar om dessa hemlighetsfulla djur, i en av landets främsta fladdermuslokaler - Mörby Slottsruin vid Skedviken nordväst om Rimbo. Vi fikar också och sedan går vi ut och pejlar efter fladdermöss i sommarnatten med hjälp av ultraljudsdetektor. Dessutom visar vi

hur man bygger en fladdermusholk som gynnar fladdermössen. Samling vid Fasterna Kyrka kl 19:30. För dig som åker buss, ta buss 648 från Rimbo kl 18:46 (prel) till Fasterna kyrka. Återresan till Rimbo ordnas med samåkning. Slut ca kl 22:30. Deltagarantalet är begränsat. Alla över 7 år är välkomna. Föranmälan till per@gronide.se, 0709-46 88 51.

Roslagen

Lördag 26 augusti

Fjärilar och andra småkryp

Vår eminente entomolog Urban Wahlstedt guidar oss bland allhandla småkryp. Idag håller vi oss till småkrypsrika marker i Salem/Rönninge. Om du vill veta vart vi ska, kontakta Hans Terelius veckan innan. Tag med matsäck. Samling på parkeringsplatsen söder om Rönninge station kl. 10.00. Kontakt: Hans Terelius, hans.terelius@gmail.com, tel. 070-890 40 13.

Botkyrka-Salem

Fladdermusspaning vid Tyresö slott

Vem är vaken när solen går ned? Jo fladdermössen! För att hitta mat och inte flyga in i något träd använder de ljud som bara de kan höra. Med en fladdermusdetektor kan vi höra dem och samtidigt avslöja vilken fladdermusart som hörs. Tyresö slott med grova träd och nära till vatten är ett bra ställe! Samling vid Tyresö kyrka kl 20.30. Ca två timmar eller så länge man vill. Passar alla åldrar som orkar vara vakna! Frågor ring Jonas Hedlund 070-471 16 58.

Tyresö

Natur- och digitalfotokurs

Vi promenerar på ett naturskönt ställe där det finns gott om fotomotiv, allt från makro till landskap. Fotokursen vänder sig till alla som tycker om att fotografera, speciellt natur. Vi får under turen lära oss grunderna för (digital) fotografering, en hel del tips och knep samt

en hel del om motivval och komposition. Vi träffas kl. 10:15 – ca 12:00 vid Ryttaföreningens parkering (mellan Bro och Kungsängen), busshållplats Ängsuddsvägen. Kontakt: Per-Ola Björn, 070-323 67 09.

Upplands Bro

Trollsländor

Vi hoppas på fint väder denna augustilördag så att trollsländorna flyger. Det finns flera vattendrag att besöka i närheten av Domarudden och vi kommer att få hjälp av Eric Renman som kan trollsländor. Ta på stövlar eller räkna med att bli blöt om fötterna. Ta med matsäck och håv, kikare och lupp om du har. Anmälan senast dagen innan till Ann Sjölander, 070-888 53 16, så att vi ska kunna samordna transporter och i nödfall hitta ny tid om vädret inte står oss bi. Samling vid parkeringen vid Domarudden, kl 10.00. Cirka 4 tim.

Österåker

